

**LJILJANA LOGAR**

## **POVIJEST ODLAZAKA**

Putovati negdje, upoznati ljude, vidjeti katedrale i pomoliti se bogovima ovog svijeta, za slučaj da ipak netko od njih postoji, da netko od njih sluša. To sam mu rekla. Dotaknuti one male ljude koji se cere u pozadini tuđih fotografija, vidjeti jesu li živi, udahnuti im život. Možda na aerodromu egzotične zemlje gdje neka gospođa šeće svoju besmislenu bundu s tuđim iskustvima utkanima u njoj, životinjskim nagonima, očima grabežljivca i beskrajno blagim majčinskim instinktom. Ali ja sam u ovom gradu, ovdje radim, živim, plaćem, depiliram noge, mažem trepavice. Na gramofonu se vrti ploča.

Akupunkturom izbodeno tijelo dovelo bi me u ravnotežu, pomislim. Netko se svađa u blizini. Oguljeni plavi zidovi. Traper-hlače odrezane iznad koljena zalijepljene su uz nogu i legnem na vreli asfalt. Glava mi visi na rubniku i ugledam tebe gore kako ležiš na otvorenom prozoru potpuno gol, s rukama prekriženima pod glavom i nogama naslonjenima na zid. Zbog niskog tlaka, kaže. Kad ga vide, susjedi zovu djecu unutra i zatvaraju prozore. Učini mi se da vidim nečiji minival kako viri iza zavjese prozora susjednog stana. Učini mi se da je ovo sreća. Gurnem prste u usta i glasno zazviždim. Odgovor je zaglušen zvukom prastarog automobila koji prevozi kokoši na stražnjem sjedalu. Zatvorim oči i osjetim smrad uskomešanog zraka koji je ostao iza njega i ostala bih tamo zauvijek, bila jedna od ljudi s ulice, pokušavala upaliti auto, netko drugi bi opsovao, netko odmahnuo rukom, ništa ne bih rekla. Otrla bih rukom znoj sa čela i upaljenih, upalih obraza legla na cestu. Da sam otišla. Ali nikad nisam otišla. Zaboravila sam reći da sam lagala. Laž je prestala biti laž kad je postala religija (*izmislila sam to*). U Belgiji razgovaram s dva Talijana. Jedan govori srpski i šalimo se oko rata. Od rata su pobjegli u Italiju. Meni je dosta rata i u Amsterdamu pišem razglednicu koju ne pošaljem. Imam punu torbu razglednica koje ću poslati kasnije. Adrese sam izgubila.

Zapisujem jer nemam fotografije, morat ću si vjerovati na riječ. Ljudi su ovdje smireni pa i ja glumim da sam takva. Policija me upozorava da vozim po zabranjenoj zoni. Još uvijek ništa. Gledam žene u izlogu, jedna od njih mi namigne, ali ja vidim samo svoj tupi odraz. Neka se djevojčura iza mene krevelji, to što vidi nije onako kako joj se činilo na televiziji i negoduje zbog

toga. Osvrćem se iza sebe i vidim veliki fotoaparati. Muškarci samozadovoljno koračaju. Imam osjećaj da će mi pamćenje procuriti. Sve je u jarkim bojama, crveno, zeleno, žuto i roze čarape na starici što sjedi na klupi. Druga se smije. Bijele cure mažu lice kremom za sunčanje i nose XXL hlače, netko puši travu, Van Gogh mi je s lijeve strane. Odněkuda dopire zvuk opere. Kupit ću jogurt i kartu za Pariz. Pas je ulovio crvenu lopticu. Frajer otvorenih usta sunča se podalje od mene, nalikuje na štakora i sviđa mi se. Koga ću to sresti u Parizu? Prilazi mu drugi štakor, on mi se ne sviđa. Gubim se, netko mi objašnjava put, govori mi dvaput. Skoro sam vidjela muzej Ane Frank i Cvjetni trg. Pronalazim stan u kojem sam odsjela, unutra nema nikog. U bravi ključevi, na policama nešto novca. Sva su vrata otvorena, tuširam se, kupatnica se ne može zaključati, ali nitko ne ulazi. Leo stopira i iz Ukrajine je. Vegetarijanac je i ponekad jede ribu, jer ne može reći ne. U pet ujutro pijem kavu u bezimenom kafiću. Svira Armstrong i ne mogu se sjetiti gdje sam. U baru smo samo lijepa crnkinja i ja. Prolaze neki lijepi ljudi. Pred Kraljevskom palačom sjetim se Tadijanovića u Firenzi. Desno je Eiffel, iza Siena, ispred topovi upereni u mene. Kad ćemo se vidjeti? Pijem vino i čitam englesko-francuske knjige koje sam kupila dok je vani kišilo. Više ne znam što pijem, nije ni bitno, rekla sam konobaru da me iznenadi, nasmiješen je i kiša je u međuvremenu prestala, ali ja sam još tu. Zviždi neku melodiju dok prolazi među praznim stolicama, stolice su crvene i učini mi se da je ovo predstava u kojoj ja sjedim sama među praznim crvenim stolicama jer je gledatelj gledaju negdje drugdje. Zastanem jer mi je rukopis nečitak i sutra ga neću prepoznati, neću prepoznati ništa i morat ću se opet vratiti, vratiti gdje? *Rukopis je uvijek nečitak i uvijek se treba vraćati.* Naš susret je bio poluispijena boca vina. Čujem škljocaj brave i poznate korake i pomislim Bože, da barem nikad ne saznam, da barem nikad ne vidim tko je. Ploča na gramofonu i dalje se vrti uz poznato zviždanje.